

הסכמת הגאון הרב חיים רפאפורט אב"ד דק"ק לבוב והגליל

אברהם זקן עולה במעלה, עשה בקודש קדשים קדושה לשעתה ולעתיד הלכתא למשיחא ותורה זו מונחת בקרן זוית וננעלו שעריה עד האיר ממזרח צדק ילין בעומקא דהלכתא גבירתא למשמע מיני' ה"ה המאור הגדול החריף והבקי כבוד מ' דוד משה אברהם אב"ד ור"מ דק"ק ראהטין ששנה הרבה ותלמודו הצליח ועשה פרי קדשים הוא פתח השער הוא ספר שער-משנה שאיון וחקיקר על ספר עבודה וספר קרבנות מספרי הרמב"ם ז"ל, וה' ברך את אברהם בכל, ידיו רב לו, הראיתם מה פעל ועשה ביאור גדול ורחב נקרא ספר תולדות אדם על הספרי כולו, וספר מרכבת המשנה על המכילתא כולו וספר תפארת שיבה וכולו מחמדים מהם בחידושי גמפ"ת והרמב"ם, ומהם דרושים נחמדים, ומכולם טעמתי בקצה המטה אשר בידי יד כהה והומתק בפי כצוף דבש, וברכתי ברכת אשר חלק מחכמתו, וגם צויתי את ברכתי ברכת כהנים "ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה", יורה תורתו לישראל ויעלה על מזבח הדפוס, וכל גדיבי עם אלהי אברהם יאמצוהו ויעזרוהו ויתמכוהו בימין צדקתם כהררי אל, למען הוציא לאור ספריו הקדושים הנ"ל לזכות בהם את הרבים.

כ"ד המדבר לכבוד אכסניא של תורה היום יום ה' ב"ך תמוז תקה"א.

נאם חיים בא"א מ"ו הגאון המפורסם בדורו מוהר"ר שמחה כ"ץ זלה"ה רפאפורט
חונה פה ק"ק לבוב והגליל יצ"ו.

הקדמות הספר

אמר דוד משה אברהם,
אבחר לשון ערומים,
כדאמרי אינשי ולישנא קלילא
להבין יסודי הספרים ומעשיהם,

מ אז קדם מפעליו, שעשועים יום יום בחוקו מוסדי ארץ ירגזו, אז ראה ויספרה ספר וספר וסיפור, הכינה גם חקרה, ויביאה לאדם, כי זה כל אדם, לא נברא אלא לצוות לזה, מי בהם מגיד זאת ה

ש רים קדמו, כלכלו דבריהם במשפט, לאמר מה אנוש, חנה תודך על השמים, צור לאילו דחה בקנה, אשר גטעה ימינו, הן הנה היו לבני ישראל חרוטה מאז, כל פרשה שנאמרה ונשנית לבני ישראל נאמרה, לכתוב כתוב יושר דברי אמת, ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם, לאדם כי ימות באוהל, זאת ה

ה וריד עוז מבטחה, בקול ה' חוצב להבות אש, אתא מרבבות קודש ברכב אלהים רבותיים אלפי שנאן, שאול שאל לנו ולמולדתנו רצונכם לקבלה, מילין לצד עילאה מללו והשיבו, דבר אלהינו נעשה וגשמע, דברי ה

ד ור דור דורשיו, אשר ישנו פה ואשר איננו, חלקם שאלו בפיהם, ומשלחן גבוה זכו, מתת ארוחות, גשמת שדי תבינם, ובחורב טענו, חבל גורא לעת בהון, אפילו מה שתלמיד וותיק עתיד לחדש רמז למשה מן ה

ו עתה צנתרי זהב, מוציאי מים מחלמיש צור, דבש וחלב תחת לשונם לשון זהורית, מאירים באשנבים כעפעפי שחר, דורשי רשומות דורשי חמורות, שבו אל אחוזתם אחוזת עולם להם, מנה אחת אפיים אשר לו באש דת של

ד וברות שטים בים, ובמים עזים נתיבה, גתיב לאפם יפלסו, בפלס ומאזני השכל, כל חיד הטועמו אומר לי לי, ראה זה חדש הוא, מראים באצבע צרדה חדא וחדת, ואין לד בו אלא חידושו, לפי שער ומקומו, מחבלים אשר נפלו לו בנעימים, היות חגור חרב על ירך גבור, ההוא בדברי

א בי לא יקטוף, יאלי מצור קוני, מגת חלקי אמרה נפשי, שעשוע אצלי יום יום, מאז דעת דרכיו חפצתי, נער הייתי גם זקנתי ומנעורי עמדתי על השערים, שערי ציון המצויינים בהלכה, אף כי אז דרכי דרך גבר בעלמא, על המחיה ועל הכלכלה לשוטט, הי' לנו היום למלאכה והלילה למשמר, נטוע נטע שורג שעשועים, ביגיעות שניהם משכחת עון, עם דרך ארץ טוב

ב חרתי הסתופף מדור באהלי משכנות הרועים, ואף כי עברו עלי מים הוידונים, מי תפוח גלי גלים, ואברהם הי' טפל לצרה וצוקה המדלדלת ומבלבלת, לולי ה' צבאות יעץ תת שארית בארץ, וממכון שבתו השגית, השב ידו, בשמאל דוחה וימין מקרבת רפא משובתינו, בכל זאת אחזתיו ולא ארפנו, חשבתי דרכי ואשיבה רגלי, מדחי אל דחי, היותי גולה למקום

ר עיוני סליקו, מה יתרון לאדם בכל עמלו, עמל ורעות רוח, אדם חורש בשעת חרישה קוצר לשחת, ותהי ראשית ממלאכתו יגון ואנחה שוברת חצי גופו, אשר בנה ומקרה במים עליותיו, נהר יוצק יסודו, יסדה לציים, אשר נטה אוהל לשבת, ישיבת ארעי, ישיבה שאין בה סמיכה, אשר נירם דוי, ערשו ערש ברזל, כור הברזל, ויום ליום יביע אומר, ובראש הומיות תקרא, אוי להם לבריות מעלבונה של

ה ציקתני רוח בטני, ויפלח כליותי, ותסתמר שערות ראשי, בחשבי עמל אנוש אינמו, רוח עברה בו ואיננו, כל הטמונים בארץ יש להם שכחה, אבד מאנוש זכרם, ואין בשאול בית מנוס, וכמה בר אבא איכא בשוקא, אי לאו

תורה

מ דד בשעלו מים עוררני, מה לך נרדם, בקרעים תלביש נומה, הלא לאל ידיך תקוני מאני דרבנן דבלו, ולחזור דבריהם, תכין לך דרך ישכון אור, ואנכי עמדתי מרעיד, האם באתר דזקוקין דנורא ובעורא דאשא ליעול בר נפחא לתמן, ומה לתבן את הבר, ואנכי תולעת ולא איש, ולא בינת אדם לי, בכל זאת בו יתברך שמתני מעווי, והרימותי ידי אל ה', וכפי שטוחות, היות לי מהלכים בין העומדים, וכמוני ערך איש קונה קנין אחד **תורה**

ב קע צור ויזובו מים [היה בעיני מישרים (?)], תקעתי יתד במקום נאמן בבואי לחבר בקודש ראשונה ביאור רחב למדרש תנחומא לספר בראשית הואיל משה באר את ה **תורה**

ר צות ה' דרכי איש עלובי כמוני, ועוד ידו נטוי' עלי לחבר ביאור על מדרש מכילתא דר' ישמעאל, בעלי הפירושים הדביקוהו ולא יצאו י"ח הביאור ומנגד תראה ושמה לו תבא, פרחת הגפן הנצו הרמונים הבשילו אשכלותיה ענבים, גולל אבן מעל פי הבאר הושם העקוב למישור והבקעה לרכסים במקרא א' יוצא לכמה טעמים וכדיטגמא חדשה יהיו בעיניך דברי ה **תורה**

בי נותי בספרים להשלים חוקי, ופניתי לראות והנה גדול כים ספרי משאר ספרי דבי רב, וכסו פניה חרולים, לא עבר בה איש, ולא ישב אדם שם, ליישר מסילות ברייתות דספרי, ובעזר חונן לאדם דעת, פורש ענן כבוד למסך, בדברים עתיקים דברים כבושים ונפלאים, לכל הברייתא דספרי הכיל, בו ספר במדבר וספר משנה ה **תורה**

צ רפתים כצרוף הכסף, וכבחון הזהב, בבחינה עיונה על כל קוץ תלתלים, ובשתים תחתון אגדיא באודנא, לשמע אוזן מושכת לב האדם האגדה, כמעין לאסוקי שמעתתא ואמרא בשפתיו מרחשין מרהטי רהוטי, יען הספרי מלא וגדוש, אם באגדא אם בשמענתא, מלאים מצוות חוק ומשפט ה **תורה**

ד רשתי היטב לימד משפט, נקיטי ניגרי ברייתא, אילן שנעקר וסלע עמו, וקבען בגמרא או הוברך והורכב, וגירי לבי פוסקי קדמאי, מחדדי לן שמעתתא ממילא מרווחי, ולאוקמי גי' והפוסקים הבנוי לתלפיות על מקורי ברייתא, איזה דין היינו **תורה**

ו עדיין תשוקתי הגיגי הגיגי, חשקי תאבי וכספי, לא שקטה מלאשלומי סדרא, יען בארבעה מצינו מעשה ידי להתפאר, ספר בראשית למדרש תנחומא, וספר שמות למכילתא דר' ישמעאל, וספר במדבר ודברים להספרי, וחומשו מלבר עודנו חומש דתורת כהנים. ואם אמרתי היותי תיק ספר דספרי כבר כבשה שר זקן, רב המובהק בעל קרבן אהרן, כמעט לא הניח מקום להתגדר, אז אמרתי הנה באתי במגילת ספר סדר קדשים רובו ככולו, ונקרבתי קרב לגבי דיהנא, שני ספרי הי"ד לתרמב"ם ז"ל, ספר עבודה וספר קרבנות, ובזה נשלם סדרא כולא, אכשר ויכתוב משה את כל ה **תורה**

ק ולי אל ה' אקרא בתפלה לאל חיי, אתה ה' ידעת שבתי וקומי, ראה עניי ועמלי, עמוס מני בטן הוטה שכמי לסבול סבל יוסף דעת, מי ישקני מים מבור בית לחם, טמון באש דת קא מיבעי לי, וכל תושיה יתגלה לי, ומטובך תשפיעני שפע רצון ומלא ברכת ה' בצקלוני, לעומת העצה ותושיה, אורה עיני כעפעפי שחר, מרחוק יביטו, הבטה מלמעלה חנני, ומלמטה חן ושכל טוב בעיני אדם, כל הנמצא כתוב בספר למלא פני ולשעבדני יהיו לרצון, ולכלכל שיבתי בעטרת תפארת, בנים ובני בנים עוסקין בתורה, יראים וחרדים בדברייך דברים ככתבן, לא ימוש מפיהם ספר ה **תורה**